

Arenòsi

Huelheton deth Conselh Generau d'Aran

Desfilada de personalitats pera Val d'Aran enes vacances de Nadau

Eth Rei Joan Carles siguec era prumèra des personalitats dera vida politica en arribar ena Estacion de Baquèira-Beret, eth dia 26 de deseme pera tarde, ara seguida anèren arribant eth rèste des membres dera familha reiau, entà passar toti amassa era net de Cap d'an ena casa dera pleta de Baquèira. Tanben auem comptat damb era presència dera familha deth

President deth govèrn.

Era prumèra en arribar siguec era hemna deth President Anna Botella e es mainatges. Eth President arribèc eth dia 31 de deseme.

Eth vicepresident deth govèrn, Rodrigo Rato tanben a passat es vacances de Nadau en Baquèira.

Siguec des prumèri en arribar e des darrèri en marchar dera Val.

Eth President dera Generalitat, Jordi Pujol non podedc vier a felicitar eth Cap d'An as Reis ne tanpòc assistir tath dinar deth prumèr d'an ena cafeteria 1800 de Baquèira coma ja ei tradicionau degut ath temporau de nhèu e gèu.

Era visita d'aguestes personalitats a comportat un desplegament important de mesures de seguretat, ena casa casèrna dera Guardia Civil de Baquèira i auie més de 300 guardies civils entàs servicis de susvelhança.

TITOLARS:

Amics deth pòble Saharagüi dera Val d'aran.

Mès informacion ena 2au. plana

Eth musèu dera Val d'Aran. Ua petita "Republica" entres dus reiaumes.

(Plana 2)

Denominacion Comarcau de productes alimentaris dera Val d'Aran.

(Plana 3)

Convèni de colaboracion entre er institut cartografic de Catalunya e eth Conselh Generau.

(Plana 3)

Morís eth filòleg Joan Coromines.

(Plana 3)

S'a daurit eth prumèr e segon tèrme d'inscripcion entath programa de Termalisme Sociau.

(Plana 4)

impresi sense adreça

Depòsit Legau: L-516-1994
15-01-97/Num.: 25

Amics deth pòble Saharagüi dera Val d'Aran.

Era associacion damb fins humanitaris "TOSTEMP" auec era iniciatiua en Juriòl der an 95, d'acuelher a quate mainatges e dues mainades Saharagüis. Aguesti mainatges passèren es sues vacances damb 6 familhes ena Val d'Aran.

A compdar d'aguesta accion e tà mantier un contacte mès dirècte e intens damb eth pòble Saharagüi ei quan nèish era Associacion "AMICS DETH PÒBLE SAHARAGÜI" ena Val d'Aran.

Amics deth pòble Saharagüi ei formada per un corròp de persones damb era finalitat de collaborar damb eth "Frente Polisario" atau com er ACAPS (Associació Catalana Amics deth Pòble Saharagüi), entà hèr arribar enes camps de refugiats en Tindoff (Argèlia), tot tipe d'ajuda umanitària: ròba, minjars, materiau escolar, minjar infantil, medicaments, eca. Aguesta gent a de besonh de tot ja que non an pas arren.

Eth passat mes d'octobre era associacion organisèc un sopar damb era assitècia d'un representant deth "Frente Polisario", representants der ACAPS e molta gent d'Aran. Ath long deth sopar poderem veir ues diapositives que mos apropèren plan ara realitat qu'aquiu se viu.

Eth passat mes de noveme s'organisèc ua recuelhuda de minjars e diuersi utisi; un particular donèc un Land Rover de segona man qu'es madeishi associats acabèren de deishar a punt de servici. Tot çò que s'a recuelhut s'amasarà en Barcelona damb tot çò recuelhut en rèste de Catalonha e se manarà entàs camps de refügiats.

Era associacion dispause d'un compde corrent ena Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona: 2100-3619-13-2200072232, entàs aportacions economiques que se volguen hèr.

ETH MUSÈU DERA VAL D'ARAN UA PETITA "REPUBLICA" ENTRE DUS REIAUMES.

Es àranesi an gaudit tostemp deth dret de decidir

suber es sòns ahèrs. Pendent segles aguest dret se les a respectat pes sòns soberans, en tot demorar recuelhut per escrit enes diuersi privilègis qu'aguesti les an concedit o confirmat.

Eth privilègi nomenat "Era Querimònia", concedit en 1313 peth rei Jaime II, ei era base legau mès importanta qu'a ordenat era vida dera societat aranesa enquias darrerries deth segle XIX. Era existècia d'ua organizacion comunitària ena Val s'explique pera grana importància que tostemp a auut era propietat collectiua dera tèrra (bòsqui, peisheus, aigües e mines).

Aumens des deth segle XIII era administracion des pòbles d'Aran depenerie d'uns magistrats, nomentadi "cònsols" o "còssos", es quaus èren trigadi enes amassades deth "vesiau" o "conselh dera vila", vertadèr organ rector dera vida comunitària.

Sonque es "caps de casa" podien formar part des "vesiaus" o "conselhs dera vila".

Es "capítols" o "acòrds" prenudi enes amassades des "caps de casa" regulauen es diuersi aspèctes dera vida comunitària.

Es pòbles s'amassauen en "Terçons", en cada terçon i auie un "conselh" format per representants escuelhudi en cada pòble.

Cada terçon escuelhie es sòns conselhèrs que formauen eth "Conselh Generau d'Aran", era institucion mès nauta de govèrn e representacion politica.

Podetz veir:

-Bosses entà trigar es Sindics e es Conselhèrs (s. XVIII).

Des der an 1613 enquia 1835 era eleccion des conselhèrs deth Conselh Generau se hège per insaculacion. Laguens d'aguestes bosses se i metien es nòms des candidats per cada terçon tot hènt anar es "rodolins".

-Galin reiau

Ei era mesura de horment per casa que pagauen es aranesi coma impòst as sòns monarques.

-Armari des privilègis.

Es privilègis dera Val d'Aran èren conservadi ena sacristia dera glèisa de Vielha, laguens d'un armari barrat damb sies claus. Cada terçon auie ua clau.

En un pròplèu huelheton explicaram era casa e era familia.

Ena session extraordinària deth 30 d'octobre passat s'aprovèc era designacion des membres que compausen era Comission de certificacion de Denominacion Comarcau de productes alimentaris dera Val d'Aran.

Eth 23 de noveme de 1995 s'auie aprovat eth Reglament dera Denominacion Comarcau de Productes Alimentaris dera Val d'Aran e que s'auie publicat en DOGC num. 2141 de 13 de deseme de 1995. Aguest reglament estableix era creacion d'ua Comission de Certificacion formada pes següenti membres:

President: Mgfc. Sindic o conselhèr en que se delègue.

Dus representants deth Conselh Generau: Mgfc. Sr. Joan Batalla Espot e eth Sr. Pau Perdices Pla. Quate representants deth sector elaborador des productes que gaudissen dera Denominacion de Productes Alimentaris dera Val d'Aran: Sra. Carme Casanovas, Sr. José Antonio Fernández Iñigo, Sr. José Ordoñez, Sr. Andrés Delupe Ecur.

Veterinari de Salut Publica dera Val d'Aran, Sr. Carlos Pintos.

Tecnic dera Oficina Comarcau deth Darp, Sr. Jesús Oter Rodríguez.

Aguesta Comission s'encuedarà de realisar mòstres de contròl periodiques entara inspeccion des productes utilizats e era forma d'elaborar es productes d'aguesta denominacion. Eth Conselh Generau tanben a iniciat un seguit de gestions entà tramitar ues nòrmes de contròl de qualitat dera carn de vedèra que poderie comportar era sua Denominacion.

Convèni de colaboracion entre er institut cartografic de Catalunya e eth Conselh Generau d'Aran.

Eth 15 de mai de 1995 se signèc un convèni entre es dues Institucions peth quau s'establie ua linha de colaboracion en matèria de lauegi e desenvolopament deth programa d'Estudi deth risc de lauegi en Pirenèu.

Ena actualitat er Institut Cartografic de Catalunya a elaborat un nau convèni de Colaboracion entre es clausules deth quau se trape era metuda en marcha d'un burèu en Vielha e er autrejament ath Conselh Generau d'Aran d'ua quantitat economica entara contractacion d'un tecnic, e es despenes generaus de besonh entara metuda en marcha deth burèu que se plaçarà en Conselh Generau d'Aran, e qu'inicièc eth sòn foncionament a començament d'enguan.

Morís Joan Coromines, un gran filòleg, estudios des lengües romaniques e qu'a hèt importants estudis der aranés

---

Joan Coromines neishec en Barcelona en an 1905 laguens d'ua familha que viuie intensament eth catalanisme en un moment a on i auie un desir de demanar era autonomia de Catalunya.

En 1924 passe uns dies de vacances ena Val d'Aran a on s'inspire entà hèr era sua tèsi doctorau. En 1931 publique eth sòn prumèr libre: "*El Vocabulari aranès*". En 1991 publique un des sòns darrèri libres en vida der autor "*El parlar de la Vall d'Aran, gramatica, diccionari i estudis lexicals sobre el gascó*".

Obres importantes: *Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana. Diccionari etimològic catellano e hispánico. Onomasticon Cataloniae, eca.*

S'a daurit eth prumèr e dusau tèrme d'inscripcion entath programa de Termalisme Sociau.

1èr. tèrme: De hereuèr enquia agost, plaç d'inscripcion enquia eth 16 de gèr de 1997.

2on. tèrme: De seteme enquia deseme, plaç d'inscripcion enquia eth 16 de mai de 1997.

Aguest programa va adreçat as pensionistes dera Seguretat Sociau, que poguen valé-se per eri madeishi, que non pastisquen transtorns mentaus grèus e qu'agen besonh des tractaments termaus sollicitats.

Eth prètz includís:

- * Eth lotjament e manutencion en règim de pension completa e en abitacions dobles.*
- * Es tractaments termaus basics damb arreconeishment medic.*
- * Pòlissa collectiua d'assegurança toristica.*

Non includís:

- * Eth viatge d'anada e tornada der usatgèr des dera sua demorança.*

Es prètzi depenen deth balneari que s'escuelhe.

Es torns auràn ua durada de 15 dies.

Eth tèrme d'inscripcion serà dubèrt enquiath 15 de mai.

Entà hèr es sollicituds vos cau adreçar tath Burèu dera Unitat Basica d'Atencion Sociau Primària d'Aran, plaçada enes baishi dera Residència Assistida Sant Antòni de Vielha, o ben telefonar tath 64 25 60.